

**Obchodní akademie Dr. Edvarda Beneše,
Slaný, Smetanovo nám. 1200**

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Zpracoval

Mgr. Filip Dolejší

Slaný 1. 9. 2025

Mgr. Martin Štorek
ředitel školy

Obsah

1	Důsledky školní neúspěšnosti.....	3
2	Preventivní opatření školní neúspěšnosti	3
2.1	Včasné vyhledávání žáků ohrožených školní neúspěšností	3
2.2	Úzká spolupráce všech pedagogických pracovníků a vzájemná infor-movanost	3
2.3	Poskytování preventivních pohovorů s členy ŠPP.....	3
2.4	Důsledném vyhodnocování účinnosti přijatých opatření	4
2.5	Nabídka konzultací pedagogických pracovníků	5
2.6	Využívání motivačních prostředků před dobou vzdělávání ve škole i v průběhu vzdělávání	5
2.7	Odborné praxe	5
2.8	Odborné exkurze ve firmách.....	5
2.9	Spolupráce členů ŠPP s žáky	5
2.10	Spolupráce s pracovníky Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)	5
2.11	Schopnost okamžitě řešit sociální potřebnost žáka.....	5
2.12	Spolupráce třídních učitelů a školního poradenského pracoviště se zákonnými zástupci	6
2.13	Stanovení postupu při řešení školní neúspěšnosti	6
2.14	Vypracování plánů pedagogické podpory pro intaktní žáky	6
2.15	Opatření ke snížení vysoké absence	6
2.16	Primární prevenci školní neúspěšnosti a rizikového chování	7
2.17	Motivace ke školní práci	7
2.18	Spolupráce s poradenskými zařízeními.....	7
2.19	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	7

1 Důsledky školní neúspěšnosti

Důsledkem školní neúspěšnosti žáka na střední škole je často úplné zanechání vzdělávání. I když předčasné odchody ze vzdělávání v České republice nepředstavují ve srovnání se zeměmi EU příliš rozsáhlý problém, na druhé straně mají řadu nepříznivých důsledků ekonomického i sociálního charakteru. Ukončení studia s velmi nízkou nebo nedostatečnou kvalifikací je spojeno s vysokým rizikem nezaměstnanosti, vzniku závislosti na sociálních dávkách, chudoby, případně i sociálního vyloučení nebo rozvojem forem rizikového chování. Škola statisticky zaznamenává a analyzuje předčasné odchody žáků ze vzdělávání.

Zjistit jednoznačnou příčinu zanechání vzdělávání u žáků školy je velmi obtížné. Většinou se jedná o souhrn různých okolností, vlivů a podmínek. K nejčastějším rizikovým faktorům patří nezáměr žáka o zvolený studijní obor či nesprávně vybraný obor, neschopnost rodičů přimět žáka k pravidelné docházce a plnění školních povinností. Další důvodem je nezáměr ze strany rodičů o vzdělávání jejich dítěte, který se stále častěji projevuje neplněním rodičovských povinností finančně podporovat dítě při přípravě na budoucí povolání bez rozdílu, zda se jedná o žáka zletilého nebo nezletilého. Na druhé straně je nutné zmínit i variantu, kdy se žák z problematického rodinného prostředí chce co nejdříve osamostatnit a finančně zajistit bez ohledu na své možnosti. Průvodním znakem všech uvedených rizikových faktorů včetně zanechání vzdělávání z prospěchových důvodů jsou časté absence a s nimi spojené neplnění povinností žáka školy.

2 Preventivní opatření školní neúspěšnosti

2.1 Včasné vyhledávání žáků ohrožených školní neúspěšností

Největší pozornost je věnována žákům prvních ročníků. Hned první týden školního roku na adaptačním kurzu se podrobněji všem žákům představí všichni členové školního poradenského pracoviště. Kromě představení jim rovněž podrobněji přiblíží svou roli ve školním poradenském pracovišti. Následně během měsíce září se všem prvním ročníkům podrobněji představí i ředitel školy. Při těchto příležitostech již má škola možnost primární detekce žáků nejvíce ohrožených školní nespěšností.

2.2 Úzká spolupráce všech pedagogických pracovníků a vzájemná informovanost

Všichni pedagogičtí pracovníci jsou pravidelně informováni o varovných signálech projevujících se u žáků ohrožených školním neúspěchem. Pokud se s nimi nějaký pracovník školy setká, neprodleně informuje školní poradenské pracoviště. Následuje vzájemná spolupráce i s třídním učitelem, tj. včasné předávání informací týkajících se zejména průběžné docházky, chování, plnění školních povinností. Řešení problémů, kontaktů se zákonnými zástupci je zásadní pro odhalování dalších rizik, která mohou mít vliv na školní neúspěšnost.

2.3 Poskytování preventivních pohovorů s členy ŠPP

Dalším krokem v péči o žáky s některým z uvedených rizikových faktorů (např. opakování ročníku, přestup z jiné školy, neprospěch, opakovaná vysoká absence, kázeňské problémy) jsou preventivní pohovory žáků s výchovným poradcem, školním metodikem prevence a školním psychologem, popř. se zákonnými zástupci a stanovování podpůrných opatření a závazků. Poradenské služby členů ŠPP využívají i žáci vyšších ročníků a jejich zákonní zástupci na doporučení třídních učitelů.

Pohovory s žáky ohroženými školním neúspěchem provádíme ve třech úrovních, a to podle jejich závažnosti. Při určování závažnosti bereme v úvahu nejen současný stav, tj. aktuální prospěch, počet dostatečných a nedostatečných známek, kázeňské problémy, udělená kázeňská opatření atp., ale i zkušenosti z minulosti (efektivita dřívějších pohovorů se zákonnými zástupci a plnění závěrů jednání).

Za žáka ohroženého školním neúspěchem se považuje žák, který je ve sledovaném klasifikačním období hodnocen alespoň z jednoho předmětu stupněm dostatečný.

Rozdělení preventivních pohovorů do tří kategorií:

1. Nejméně závažné případy:

Třídní učitel informuje zákonné zástupce o rizicích v dosavadním průběhu vzdělávání. Stručně zhodnotí výsledky vzdělávání žáka (může se odkázat na výpis vysvědčení) a následně přidá pozitivní, nikoliv negativní komentář.

2. Méně závažné případy:

Třídní učitel provede pohovor s dotyčným žákem. Společně zanalyzují problém, proč k němu došlo, jakým způsobem jej žák hodlá řešit. Jakým způsobem může být nápomocná škola. O pohovoru uskuteční zápis do formuláře. Následně informuje zákonné zástupce o průběhu a výsledku pohovoru. Zápis z pohovoru zašle zákonnému zástupci, v papírové podobě podepsaný žákem si ponechá a založí do dokumentace žáka. Do jednoho měsíce od pohovoru třídní učitel vyhodnotí, zda problém přetrvává či nikoli a zda došlo ke zlepšení výsledků vzdělávání žáka. V případě, že nedošlo ke zlepšení a problém pokračuje, kontaktuje třídní učitel pracovníky ŠPP (metodika prevence).

3. Nejzávažnější případy:

Třídní učitel osloví zákonného zástupce a domluví s ním v co nejkratším možném termínu společné setkání, kterého se dále zúčastní také žák, členem ŠPP a případně vedení školy. O pohovoru uskuteční třídní učitel zápis do formuláře. Součástí závěru bude i závazek žáka, tzn. konkrétní dílčí reálné kroky, který si sám včetně termínu plnění stanoví a které povedou ke snížení či eliminaci rizika ohrožení školním neúspěchem. Doporučený termín plnění v rozmezí 14 dní až měsíce. Po uplynutí stanovené doby třídní učitel vyhodnotí, zda je závazek naplňován a zda došlo ke zlepšení výsledků vzdělávání. V opačném případě kontaktuje třídní učitel pracovníky ŠPP (metodika prevence).

Veškerá komunikace v tomto ohledu je prováděna přes školní informační systém. Důvodem je zpětná vazba o přečtení zprávy zákonným zástupcem, v kopii se komunikace vždy zasílá i samotnému žákovi. Jeho se to týká nejvíce, měl by tudíž být též informován.

Je doporučeno, aby třídní učitel předem seznámil žáky s tím, že bude informovat jejich zákonné zástupce.

Každému zákonnému zástupci je v komunikaci vždy nabídnuta možnost osobního setkání na půdě školy s třídním učitelem, pracovníky ŠPP a vedením školy. Je poskytnuta informace o konzultačních hodinách jednotlivých učitelů a možnosti jich využívat dle potřeby.

2.4 Důsledném vyhodnocování účinnosti přijatých opatření

Členové ŠPP následně s pomocí údajů ve školní matrice a informací od pedagogických pracovníků důsledně vyhodnocují účinnost přijatých opatření a přijímají následná opatření.

2.5 Nabídka konzultací pedagogických pracovníků

Každý pedagogický pracovník si stanoví konzultační hodiny v takovém termínu nad rámec rozvrhu, aby měl možnost je navštěvovat žák, kterého učitel vyučuje. Konzultace jsou zveřejněny v kontaktech u každého učitele na webových stránkách školy. V rámci konzultací pedagogové poskytují doučování zejména žákům ohrožených školní neúspěšností.

2.6 Využívání motivačních prostředků před dobou vzdělávání ve škole i v průběhu vzdělávání

Budoucí uchazeči o vzdělávání na naší škole mohou využít několik možností, jak získat bližší informace o oborech vzdělání. Každoročně škola pořádá dny otevřených dveří a žáci slánských základních škol navštěvují školu během Evropského dne jazyků. Vedení školy dále uskutečňuje náborové akce na základních školách v regionu. Při prezentačních akcích škol a dnech otevřených dveří sami naši žáci informují o svém oboru uchazeče z řad žáků základních škol. Školu pravidelně prezentujeme v místním tisku a při dalších akcích.

2.7 Odborné praxe

Vedení školy usiluje o to, aby co nejvíce žáků mělo možnost seznámit se světem práce a aby se žáci již během třetího ročníku školy začleňovali v rámci praxe do pracovního života firem, a tak se seznamovali s každodenní firemní kulturou svých případných budoucích zaměstnavatelů.

2.8 Odborné exkurze ve firmách

Pravidelné odborné exkurze ve firmách v blízkém okolí školy rozšiřují poznatky žáků o světě práce.

2.9 Spolupráce členů ŠPP s žáky

Členové ŠPP spolupracují s motivovanými žáky a pomáhají jim v mimoškolních činnostech, které jsou nabízeny různými organizacemi a často mají přesah i mimo ekonomické vzdělávání.

2.10 Spolupráce s pracovníky Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

Pracovníci školního poradenského pracoviště spolupracují s pracovníky Oddělení sociálně právní ochrany dětí města Slaný (zletilí), kteří na podněty školy reagují a jsou ochotni pomoci a intervenovat v rodině v zájmu žáka či poskytnout poradenství.

2.11 Schopnost okamžitě řešit sociální potřebnost žáka

Při řešení sociálních potíží je škola schopna v tíživé situaci poskytnout žákům určitou finanční výpomoc z prostředků SRPDŠ, do kterého vedle žáků, zákonných zástupců přispívají partneři školy – firmy a podniky regionu i soukromí dárci. Nejčastěji jsou poskytovány finanční prostředky na úhradu žádoucích výdajů, např. účasti na adaptačním kurzu. Návrhy na podporu žáka mohou podávat všichni pedagogičtí pracovníci, po projednání s nimi SRPDŠ doporučuje vedení školy.

2.12 Spolupráce třídních učitelů a školního poradenského pracoviště se zákonnými zástupci

První informativní schůzka pro rodiče žáků budoucích prvních ročníků je organizována před začátkem nového školního roku. Se základními informacemi je seznamuje vedení školy. Zákonným zástupcům a rodičům jsou rovněž předány informace o způsobu přihlášení do školního informačního systému.

V druhé polovině září se koná úvodní schůzka rodičů žáků prvních ročníků, kde se doladují další pravidla informovanosti a spolupráce s rodinou, kontroluje se přístup do školního informačního systému.

2.13 Stanovení postupu při řešení školní neúspěšnosti

Informace o prospěchu žáků, chování a docházce žáka do školy sděluje zákonným zástupcům, rodičům/osobám s vyživovací povinností třídní učitel a vyučující konkrétního předmětu na třídních schůzkách nebo na požádání i jiným dohodnutým způsobem. Zákonní zástupci nezletilých žáků, rodiče/osoby s vyživovací povinností obdrží od vedení školy informace pro vytvoření přístupových údajů do informačního systému školy (Bakaláři). Prostřednictvím tohoto informačního systému lze sledovat výsledky hodnocení vzdělávání žáka, docházku a další sdělení strategické a organizační informace včetně vzájemné komunikace mezi školou a rodinou. V případě opakovaných selhání při zvládnutí učiva s poskytováním podpůrných opatření prvního stupně vyučující kontaktuje třídního učitele, který informaci předá zákonnému zástupci či rodiči a členům ŠPP za účelem zjištění příčiny a nastavení podpory při učení. Pokud se jedná o žáka intaktního, vyučující stanoví opatření, která zaznamenaná v písemné podobě a která vždy vyhodnocuje v jednotlivých klasifikačních obdobích. Pracovníci ŠPP těchto podkladů využívají při dalším poskytování poradenských služeb. V případě žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2.14 Vypracování plánů pedagogické podpory pro intaktní žáky

Plán pedagogické podpory je vypracován vždy, je-li žák ohrožen školní neúspěšností (dlouhodobá nemoc, vysoká absence, zdravotní potíže, zjevné snížení výkonnosti, nedostatečná příprava na vyučování atd.) a pokud selže individualizovaná podpora žákovi a je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový.

Plán pedagogické podpory je všem vyučujícím k dispozici ve sdílených dokumentech ŠPP. Třídní učitel zajišťuje seznámení všech zainteresovaných (zákonný zástupce, žák, vyučující). Vyučující jednotlivých předmětů svá opatření dle plánu vyhodnocují ve spolupráci s třídním učitelem a pracovníkem ŠPP. Po uzavření klasifikace v klasifikačním období je vyhodnocena pracovníky ŠPP efektivita plánu pedagogické podpory.

2.15 Opatření ke snížení vysoké absence

Třídní učitelé vyhodnocují individuálně docházku jednotlivých žáků. Upozorňují zákonné zástupce na zvýšenou absenci (zpravidla nad 25 %) způsobenou častou a krátkodobou nepřítomností žáka ve vyučování. Žáka a zákonné zástupce upozorňují na důsledky vyplývající ze školského zákona a školního řádu. Žákům s vyšší absencí nabídnou konzultace nebo doučování k doplnění zameškaného učiva. Třídní učitelé při řešení vysoké absence využívají poradenských služeb školního poradenského pracoviště, zejména výchovného poradce, školního metodika prevence a školního psychologa.

2.16 Primární prevenci školní neúspěšnosti a rizikového chování

Žáci prvních ročníků po nástupu do školy mají v rámci adaptačního kurzu dostatek času lépe poznat školu, třídního učitele, vyučující, a především nové spolužáky. Je kladen důraz na zvýšení právního povědomí a prevenci rizikového chování.

2.17 Motivace ke školní práci

Škola dává žákům možnost zažít úspěch nejen ve vzdělávacím procesu, ale také při realizaci různých projektů a výzev. Jedná se o různé dobrovolné soutěže, projekty, výzvy, které vyhlašují státní, krajské i soukromé instituce, a kromě ekonomického zaměření se často zabývají i problematikou ekologické výchovy, udržitelného rozvoje atd.

2.18 Spolupráce s poradenskými zařízeními

Obsahem využívaných poradenských služeb je především komplexní psychologická a speciálně pedagogická diagnostika a na ně navazující reedukační, terapeutická, konzultační péče a intervenční postupy, které využíváme při vzdělávání žáků školy. Nejčastější spolupráce je s PPP, případně s SPC.

2.19 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Vzdělávání pedagogických pracovníků se řídí plánem dalšího vzdělávání. Vedení školy podporuje zvyšování kvalifikace pedagogů dle potřeb školy a prohlubování odborností v oborech. Vzhledem k velkému počtu pedagogických pracovníků škola využívá zejména vzdělávací nabídky pro sborovnu dle zájmu pedagogických pracovníků s ohledem na zvyšování odbornosti zaměřené na eliminaci nedostatků ve výchovně vzdělávacím procesu (např. malá aktivizace žákovy osobnosti ve vyučování, nedostatky v respektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, nedostatky v interakci učitel – žák, žák – spolužáci, hodnocení žáků se SVP, šikana ve školní třídě, vedení rozhovorů s rodiči a žáky, témata duševního zdraví a další).